

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

شعار جهانی بهداشت محیط

در سال ۱۳۹۴

Children are our future lets protect their

environment and health

کودکان آینده ما هستند ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

کودکان آینده ما هستند ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

پیام رئیس مرکز سلامت محیط و کار وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

کودکان از گروه های آسیب پذیر جامعه ما هستند و در مقایسه با بزرگسالان مقاومت کمتری نسبت به عفونت ، تغذیه نامناسب ، آلاینده های شیمیایی ، آلودگی هوا و دیگر خطرات دارند ، لذا ایمنی و بهداشت کودکان و حفاظت از محیط زیست آنها یک موضوع بسیار مهم برای همه مردم جهان است . بی شک "روز جهانی بهداشت محیط" فرصت مغتنمی است تا بایان اهمیت و جایگاه بسیار مهم و سهم آن در تحقق توسعه پایدار ، بر مشارکت مردم و همراهی مجموعه نهاد های حاکمیتی و اجرایی تاکید شود و از طرفی این روز فرصتی است تا با بازنگری و نگاه مجدد به توانمندی ها ، دستاوردها و انتظارات موجود برای پاسخگویی منطقی و شایسته به مردم ، باز توانی مضاعف و در قالب یک برنامه منسجم و کلان همراه با سایر دستگاه های مسئول در مسیر تحقق سلامت مردم گام برداریم .

دکتر خسرو صادق نیت

ابلاغ سیاست های کلی سلامت توسط

مقام معظم رهبری در فروردین ۹۳

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی ، سیاستهای کلی (سلامت) را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است ، ابلاغ کردند . متن سیاستهای کلی سلامت به شرح زیر است : تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین ، سیاستهای اجرایی و مقررات با رعایت :

- اولویت پیشگیری بردرمان .
- کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت مبتنی بر شواهد معتبر علمی .
- تهیه پیوست سلامت برای طرح های کلان توسعه ای .
- اصلاح و تکمیل نظام های پایش ، نظارت و ارزیابی برای صیانت قانونمند از حقوق مردم و بیماران و اجرای صحیح سیاست های کلی .
- تامین امنیت غذایی و بهره مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم ، مطلوب و کافی ، آب و هوای پاک ، امکانات ورزشی همگانی و فرآورده های بهداشتی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه ای و جهانی .
- وضع عوارض بر محصولات و مواد و خدمات زیان آور سلامت.

پیام سرپرست مرکز بهداشت بجنورد

کودکان بزرگترین گروه انسانی اند (۳۰٪ جمعیت جهان) ، باینکه کمترین نقش را در آلودگی محیط زیست دارند ولی در تصمیم گیری های امروز که البته نتایج آن به آنها برمی گردد کمترین مشارکتی ندارند . در میان موجودات زنده انسان بیشتر از همه ، در محیط زیست خود دگرگونی ایجاد می کند و موجب شکل گیری انواع آلودگی می گردد . کودکان امروز یا بزرگسالان آینده ، سازگاری کمتری با محیط زیست خود (خانه ، مدرسه ، محله و اجتماع) دارند و از همین رو نسبت به بزرگسالان در برابر عوامل بیماری زا ، آسیب پذیرترند . بنابراین ویرانی محیط زیست کودکان ما را نابود خواهد کرد . در این میان آنچه بیش از همه در برقراری و حفظ امنیت و آرامش خاطر رخ می نماید ، فعالیت مجدانه کارشناسان بهداشت محیط می باشد که نقش بسزایی در ارتقاء بهداشت و حفظ سلامت جامعه دارند . لذا ضمن تبریک روز جهانی بهداشت محیط به این عزیزان از زحمات کلیه همکاران بهداشت محیط (پاسداران سلامت) قدر دانی می گردد .

دکتر حسین صمدی

کودکان آینده ما هستند ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

بهداشت در اسلام

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) :

۱) زباله را در خانه جای ندهید و آن را خارج کنید زیرا جایگاه شیطان (پلیدی و میکروب) است . { طب النبی }

۲) خاکروبه را شب در خانه نگذارید و روز بیرون برید که آن جای نشستن شیطان (پلیدی و میکروب) است . { حلیة المتقین }

حضرت علی (علیه السلام) :

۱) خانه های خود را از تار عنکبوت پاک کنید که گذاشتن آن در خانه باعث فقر و پریشانی می شود . { حلیة المتقین }

۲) جارو کردن آشغال ها باعث زیادی روزی می شود . { روضة الواعظین } { کنز الآمال }

امام رضا (علیه السلام) :

- آب جوشیده از همه جهت سودمند است و به هیچ رو زیان بخش نیست . { صحیفه الرضا }

تعریف محیط

به مجموعه ای از آب و هوا و خاک و روابط بین آن ها و کلیه موجودات زنده محیط می گویند. وضعیت سلامت و بهداشت هر فرد، هر جامعه و هر ملت بر اثر تأثیر متقابل دو محیط تعیین می شود. یکی محیط زیست داخلی خود انسان و دیگری محیط اطراف آن. بیماری به علت بر هم خوردن توازن محیط درون انسان و محیط اطراف او روی می دهد.

تعریف بهداشت محیط

بهداشت محیط عبارت است از علم و فن کنترل عواملی از محیط زندگی که به گونه ای بر روی سلامت جسمی، روانی و اجتماعی انسان تأثیر می گذارند.

هدف بهداشت محیط

کنترل همه عواملی است که اثر سویی بر پایداری ماندن سلامت انسان می گذارد . چون بیماری های زیادی از طریق آب ، هوا، مواد غذایی و بسیاری از عوامل محیطی دیگر سلامت انسان را تهدید می کند ؛ هدف دیگر بهداشت محیط مطالعه عوامل محیط مضر برای سلامت انسان و شناخت و پیشگیری و رفع اثرهای ناشی از این عوامل می باشد .

آرژانگه آرنه ماهستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

آلودگی هوا

آلودگی هوا عبارت است از:

وجود یک یا چند ماده ی آلوده کننده در هوای آزاد به میزانی که در مدت زمان معین بتواند کیفیت هوا را به ضرر انسان ، حیوان ، گیاه و اشیا تغییر دهد. در ایران در ۲۹ تیرماه سال ۱۳۵۴ شمسی آیین نامه جلوگیری از آلودگی هوا از تصویب مجلس آن زمان گذشت و سازمان حفاظت محیط زیست مسئول اجرای آن شد. به طور کلی آلودگی هوا می تواند از آثار گوناگون زیر برخوردار باشد:

- ۱- کاهش سلامت و یا تهدید جدی سلامت انسان
- ۲- آسیب وارد آوردن به جانوران
- ۳- آسیب وارد آوردن و یا حتی تخریب پوشش گیاهی
- ۴- ایجاد خورندگی در فلزات و روکش های حفاظتی
- ۵- ایجاد فرسودگی و خورندگی در ساختمان ها
- ۶- فرسایش و تخریب آثار هنری مانند مجسمه ها و بنا های تاریخی
- ۷- کاهش کیفیت شرایط اقلیمی در مقیاس محلی ، منطقه ای ، جهانی و برگشت آثار ناشی از آن .

۲۶ سپتامبر مصادف با چهارم مهر ماه روز جهانی بهداشت محیط

مهد زمین پهنه پاک و بی آلودگی و پر نعمت خود را میلیون ها سال است که بر همه مخلوقات و بیش از همه بر آدمیان گشوده است. ما انسان ها که موجودات برگزیده این کره خاکی و امانت دار این نعمت بزرگ الهی هستیم باید نهایت تلاش خود را در حفظ آن به عمل آورده و این گستره زیبا، پاکیزه و سالم را به آیندگان بسپاریم .

صنعتی شدن کشورها بویژه کشورهای در حال توسعه به روند مواجهه با انواع آلاینده ها و موادشیمیایی موجود در محیط زیست و به تبع آن در مواد غذایی سرعتی فوق العاده بخشیده است همچنین رشد روز افزون جمعیت و پدیده شهرنشینی به تبع آن افزایش نیاز بشر برای ادامه حیات و تلاش صنایع با استفاده از تکنولوژی در صدد افزایش تولید برای پاسخ به این نیازها با مصرف منابع طبیعی و تولید آلاینده ها بار مضاعف آلودگی بر محیط تحمیل می نمایند. بنابراین ارائه فعالیت ها و خدمات بهداشت محیط جهت پیشگیری از بیماری های مرتبط با عوامل محیطی اعم از بیماری های واگیر و غیر واگیر و حفظ و ارتقاء سطح سلامت جامعه ضرورتی انکار ناپذیر است.

مهندسی بهداشت محیط در تاریخ فعالیت کشور به عنوان یک فعالیت منسجم قدمتی بیش از نیم قرن داشته و منشاء اثرات زیادی در ارتقاء سلامت جامعه بوده است که باهمت والا و تلاش بی وقفه پرسنل بهداشت محیط در این حیطه روز به روز درخشش و اثربخشی بیشتر می یابد.

چهارم مهر ماه روز جهانی بهداشت محیط ، نقطه عطفی در برنامه های بهداشت محیط محسوب میشود و می تواند تلاشی دیگر برای آماده سازی عمومی و جلب همکاری های بین بخشی و حمایت مسئولان باشد .

با تبریک این روز فرا رسیدن آن را فرصتی مناسب برای تقدیر از زحمات تلاشگران بهداشت محیط می دانیم و برای تمامی همکارانی که این عرصه را برای خدمت به مردم عزیز کشورمان برگزیده اند از درگاه خداوند متعال سعادت، بهروزی و موفقیت مسئلت می کنیم. هیات تحریریه

کروکاد آنزده ماهستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

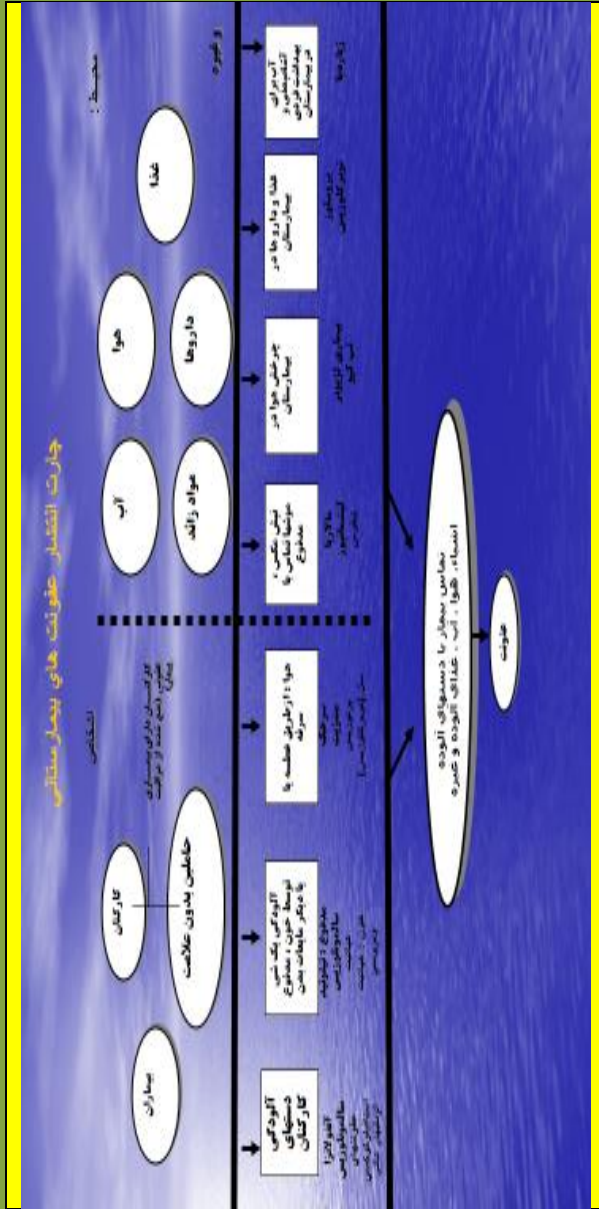
ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

می باشد. با توجه به واگذاری خدمات به بخش خصوصی و پایین بودن سطح آگاهی افراد به کار گمارده شده نسبت به خطرات کاری موجود در راستای کاهش عفونتهای بیمارستانی آموزش از جایگاه ویژه ای برخوردار می گردد.

بهداشت محیط در بیمارستانها

بیمارستان نهادی است بسیار ضروری که برای تداوم حیات و حفظ جان انسانها و بازگشت به تندرستی به تدریج در زندگی انسانها پدیدار گشته و همراه با تکامل علوم و فنون و مهارتها ، پس از گذشت سالیان دراز به شکل امروزی درآمده است. در جوامع مختلف نیز با توجه به وضعیت اقتصادی آن جامعه و انتظارات گیرندگان خدمات ، شاهد تفاوت های فراوانی در بین بیمارستانها می باشیم و نکته قابل توجه اینکه در هر بیمارستانی در صورت عدم رعایت موازین بهداشتی ، انواع عفونتهای نازوکومیال **noso comial** (در زبان یونانی **noso** به معنای « بیماری » و **comeion** به معنای « مراقبت » است) شیوع پیدا می کنند . بنا به تحقیقات بعمل آمده در آمریکا ، حدود ۵٪ بیماران بستری شده در بیمارستانها به عفونت بیمارستانی مبتلا می شوند که این امر بطور متوسط مدت زمان بستری آنها را ۵-۷ روز افزایش می دهد که در نتیجه حدود ۷۵۰ دلار هزینه درمان افزایش می یابد . این در حالی است که جهت کنترل عفونتهای بیمارستانی فقط به ۵٪ این هزینه نیاز است . از این جا به صرفه بودن اقدامات کنترل عفونت بیمارستان مشخص می شود . بهداشت محیط بیمارستان شامل کلیه اقداماتی است که از انتقال عوامل بیماریزای محیط خارج به داخل بیمارستان و بالعکس جلوگیری می کند . در این راستا عوامل محیطی همچون آب ، فاضلاب ، زباله ، هوا، غذا و ... بایستی به صورتی کنترل شوند تا علاوه بر ایجاد محیطی سالم و بهداشتی ، به بهبود بیماران نیز کمک نماید .

باتوجه به تعریف بهداشت محیط ومسئولیت فردی دربراسلامت افراد جامعه ، رعایت مسائل بهداشتی درمحیط کاربیمارستانی ازاهمیت ویژه ای برخوردارمی گردد . از این رو بهداشت محیط بیمارستانها رابطه مستقیمی با میزان شیوع عفونتهای بیمارستانی داشته که رعایت این امر بر عهده بخش خدمات و نیز پرسنل شاغل

گروه کارکنان گروه مهندسی بهداشت محیط و حرفه ای

بهداشت محیط

دخانیات

استعمال دخانیات پدیده‌ای زیانبخش برای سلامت عمومی است و در حقیقت میتوان آن را مهمترین آسیب برای سلامت عمومی دانست. تعداد مرگهای ناشی از سیگار کشیدن در ایران حدود ۵۰۰۰۰ مورد در سال تخمین زده میشود، که به طور چشمگیری بالاتر از سایر دلایل اختصاصی مرگ می باشد. هزینه‌های بهداشتی سیگار کشیدن نه تنها در کشورهای توسعه یافته، بلکه در کشورهای در حال توسعه نیز بالاست. با توجه به این حقیقت که زیانهای بهداشتی ناشی از سیگار به موازات گسترش مصرف آن بیشتر میشود، تعجب آور نیست که بیماریهای پدید آمده بر اثر سیگار در کشورهای در حال توسعه شایعتر است. چرا که شیوع مصرف سیگار در این کشورها رو به افزایش است. همچنین سیگار کشیدن در بعضی زیرگروههای جمعیتی - مثل زنان و جوانان - در کشورهای توسعه یافته در حال افزایش است. سیگار کشیدن با مکانیسمهای متعددی سبب بیماری میگردد؛ از میان شایعترین بیماریهایی که با استعمال دخانیات در ارتباط است، بیماریهای آترواسکلروتیکی قلبی - عروقی، سرطانها، COPD، حملات مغزی و ... را میتوان نام برد.

مصرف مواد دخانی اپیدمی قرن نام گرفته، که در هر ۱۰ ثانیه یک قربانی میگیرد و در ۳۰ تا ۴۰ سال آینده در هر ۳ ثانیه یک مرگ ناشی از استعمال دخانیات اتفاق خواهد افتاد و اگر مبارزه جدی صورت نگیرد در سال ۲۰۲۰ دخانیات سالی ۱۰ میلیون قربانی خواهد گرفت، که سهم کشورهای در حال توسعه از آن ۷ میلیون نفر خواهد بود. براساس تحقیقات انجام شده در جمهوری اسلامی ایران شیوع استعمال دخانیات در رده سنی ۱۵ تا ۲۴ سال، که در سال ۱۳۷۰ ۱۰ درصد بوده، در سال ۱۳۷۸ متاسفانه به ۱۷ درصد افزایش یافته است! نمایندگان ۱۷۱ دولت عضو WHO، متن نهایی چارچوب کنوانسیون کنترل دخانیات سازمان جهانی بهداشت (FCTC) که در برگزیده موضوعات مالیات بندی، پیشگیری از استعمال دخانیات، ترک، تجارت غیرقانونی، تبلیغات، حمایت مالی و ترویج محصولات دخانی و ... بود، در فوریه ۲۰۰۳ نهایی کردند. در این راستا دولت جمهوری اسلامی به عنوان عضو سازمان WHO و امضا کننده و متعهد کنوانسیون مذکور قوانین و اقدامات نسبتا خوبی را تصویب و به اجرا در آورده که لایحه جامع کنترل و مصرف دخانیات، ایجاد و راه اندازی مراکز مشاوره ترک دخانیات و ... از این قبیل اقدامات می باشند.

دستگاه تصفیه آب

تبلیغات سوء برای فروش دستگاه های تصفیه آب

برخی شرکت های تبلیغ کننده دستگاه های تصفیه آب برای فریب اذهان عمومی از بابت آلوده جلوه دادن آب آشامیدنی و فروش دستگاه های خود اقدام به ساخت فیلم های تبلیغاتی می نمایند. در این فیلم ها آب آشامیدنی شبکه لوله کشی را با الکترودهای تجاری (آهن - آلومینیوم) الکترولیز می نمایند. آب دارای املاح با الکترودهای تجاری (آهن و آلومینیوم) باعث تولید رنگ و لجن در اثر آزادسازی یون های آلومینیوم و آهن شده و منجر به تولید آبی کدر و سیاه می شود که به تصور اشتباه، ناخالصی های آب می باشد در حالی که رسوبات تشکیل شده ناشی از واکنش یون های آزاد شده از الکترودها با آب مورد آزمایش می باشد و استفاده های سودجویانه از این الکترولیز می شود. تمام آب ها اعم از آب های سطحی و زیرزمینی حاوی یون هایی مانند سدیم، پتاسیم، کلسیم، منیزیم، سولفات، کلرور، فلوراید و... هستند که عمدتاً ناشی از انحلال مواد معدنی در آب بوده و وجود آن ها در صورتی که در محدوده مجاز باشند، برای سلامت مفید است. انتخاب نوع تصفیه آب بر اساس ویژگی های آن می باشد و این کار توسط متخصصین انجام می شود و برای آب هایی که در شبکه عمومی توسط شرکت آب وفاضلاب تامین شده و توسط معاونتهای بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی کشور نظارت می شود

گروهکاه آئنده ماهمستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

بهداشت محیط

بهداشت آب

در راستای تامین سلامت آب ، بهداشت محیط بانظارت مستمر بر منابع تامین آب و شبکه توزیع در شهر و روستا اقدام به انجام نظارت ، پایش و کنترل وضعیت آب شرب می نماید . در همین راستا اهم اقدامات انجام شده عبارت است از:

- ۱- نمونه برداری آب شرب شهری جهت آزمایشات باکتریولوژیکی ۶۸۸ مورد .
- ۲- نمونه برداری آب شرب روستایی جهت آزمایشات باکتریولوژیکی ۴۱۳ مورد .
- ۳- آزمایشات شیمیایی انجام شده بر روی نمونه های آب شرب شهری و روستایی ۴۲۱ مورد .
- ۴- کلرسنجی آب شرب شهری ۵۰۹۷ مورد .
- ۵- کلرسنجی آب شرب روستایی ۹۷۲۷ مورد .
- ۶- پیگیری مستمر مشکلات بهداشتی در روستاها و تشکیل شورای بهداشت روستاها .
- ۷- پیگیری مستمر در خصوص فاضلابهای جاری در معابر عمومی و برخورد با ستند ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی با متخلفین
- ۸- کنترل و بازدید مستمر از تاسیسات بهداشتی ، آب و فاضلاب در روستاها به اتفاق نماینده آب و فاضلاب روستایی و در شهر به اتفاق نماینده آب و فاضلاب شهری
- ۹- بازدید از استخرهای شنا و نظارت مستمر بر رعایت شرایط بهداشت محیطی آنها
- ۱۰- و.....

نیازی به تصفیه آب اضافی نبوده و در صورت لزوم این کار توسط تامین کنندگان آب انجام می شود. از طرف دیگر سامانه های تصفیه آب در شبکه های عمومی بطور دائم توسط کارشناسان شرکت های آب و فاضلاب و معاونت های بهداشتی دانشگاه های علوم پزشکی کشور تحت کنترل و آزمایش قرار گرفته و نگهداری می شوند در صورتیکه در سامانه های تصفیه آب خانگی این کنترل ها انجام نشده و به هر دلیلی دچار مشکل شوند آب بی کیفیت و بعضا آلوده در اختیار مصرف کننده قرار می گیرد. برخی از دستگاه های تصفیه آب املاح آب را که برای سلامتی مفید هستند به شدت کاهش می دهند همچنین در صورت عدم نگهداری صحیح از این دستگاه ها بار میکروبی آن افزایش یافته و به دلیل حذف کلر آب می تواند با آلودگی ثانویه مواجه شود . لذا به شهروندان توصیه می شود که در مناطقی که آب توسط شرکت های آب و فاضلاب تامین شده و مورد تایید مقامات بهداشتی است نیازی به استفاده از دستگاه های تصفیه آب نمی باشد و وزارت بهداشت نیز هیچکدام از این دستگاه ها را مورد تایید قرار نداده و توصیه ای هم برای استفاده از آن ندارد.

تکواکای آئینه ماهسندر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

بهداشت محیط

اهم اقدامات بهداشتی در خصوص بهداشت مواد غذایی

- ۱- برگزاری کارگاههای مرتبط
- ۲- اجرای طرح تشدید به منظور نظارت بیشتر
- ۳- شرکت فعال در جلسات کارگروه سلامت و امنیت غذایی شهرستان به تعداد ۶ جلسه
- ۴- شرکت در جلسات خدمات سفر استان ۷ جلسه
- ۵- بازدید از مراکز تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی شهری : ۱۵۵۲۵ مورد .
- ۶- بازدید از مراکز تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی روستایی : ۱۹۸۸ مورد .
- ۷- کشف و ضبط و معدوم کردن بیش از ۳۵۰۱۰ کیلوگرم مواد غذایی ، آرایشی و بهداشتی غیر قابل مصرف از مراکز تولید و عرضه آنها در سطح شهر و روستا .
- ۸- معرفی تعداد ۲۵۵ نفر از متخلفین بهداشتی به استناد (ماده ۱۳ مواد خوردنی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و ماده ۶۸۸ قانون جدید مجازات اسلامی و) به مراجع قضایی .
- ۹- نمونه برداری از مواد غذایی ، آرایشی و بهداشتی جهت تعیین صلاحیت مصرف انسانی وار سال به آزمایشگاه مواد غذایی استان ۳۱۷ مورد .
- ۱۰- پلمپ اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی متخلف ۳۱ مورد

بهداشت مواد غذایی

مواد غذایی یکی از عوامل مهم انتقال دهنده بیماری به انسان می باشد. میکرو ارگانیسمها در خاک ، هوا ، آب و در تمام محیط زندگی انسان پراکنده می باشند و می توانند به راحتی مواد غذایی را در صورت رعایت نکردن موازین بهداشتی در مراحل تولید ، توزیع و مصرف مورد حمله قرار دهند که نتیجه آن آلودگی و فساد مواد غذایی ، مسمومیت و بیماریهای مختلف گوارشی در اثر تغذیه از اینگونه مواد غذایی می باشد .

تقلب در مواد غذایی ، بکارگیری رنگهای غیر مجاز و تهیه مواد غذایی در محیطهای فاقد شرایط بهداشتی مواردی هستند که سبب بروز بیماریهای مختلف و ناهنجاریهای گوارشی از طریق مصرف فرآورده های تهیه شده به روشها مذکور می گردد.

امید است با رعایت تمامی اصول بهداشت مواد غذایی در جهت حفظ سلامتی و برقراری تغذیه صحیح و مناسب گامی موثر برداشته باشیم.

هنگام خرید مواد غذایی

و محصولات بسته بندی مشخصات

ذیل مد نظر قرار گیرد :

- ۱- نام و آدرس کارخانه سازنده
- ۲- نام محصول
- ۳- شماره پروانه ساخت از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- ۴- مواد تشکیل دهنده محصول
- ۵- سری ساخت
- ۶- تاریخ تولید و انقضاء مصرف
- ۷- وزن خالص
- ۸- درج مجوز واردات در خصوص کالاهای خارجی

کروکاکا آئینه ماهستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

۶- عدم عرضه مواد غذایی فاقد مجوز بهداشتی و نیز مواد غذایی که استفاده از آنها در مدارس منع گردیده است .

بوفه بهداشتی مدارس

ردیف	مواد غذایی غیر مجاز در بوفه مدارس
۱	انواع پفک
۲	انواع پخماک
۳	انواع نوشابه گازدار (بجز ماءالشعیر)
۴	آدامس
۵	سوسیس و کالباس
۶	سالاد الویه
۷	چیپس
۸	انواع لواشک و آلو و آلوچه فاقد شرایط بهداشتی
۹	آب نبات هایی که به سطح دندان می چسبند
۱۰	آب میوه هایی که از آب و قند اسانس میوه تهیه شده اند.
۱۱	فلافل
۱۲	بستنی پخی

باتوجه به نزدیک شدن به فصل بازگشایی مدارس و آغاز سال تحصیلی جدید ، لزوم رعایت بهداشت و حساسیت کنترل مواد غذایی در بوفه های مدارس و به تبع آن ایجاد مکان های بهداشتی و مناسب جهت عرضه مواد خوراکی مورد نیاز دانش آموزان در ارتقاء شاخص های بهداشتی نقش به سزایی دارد . لذا در همین راستا نظارت بر بهداشت محیط بوفه و نگهداری سالم مواد غذایی در مدارس به طور جدی در دستور کار بهداشت محیط شهرستان قرار دارد .

موارد مورد انتظار بهداشتی در بوفه مدارس :

۱- انتخاب محل بوفه مدارس در مکان مناسب با شرایط محیطی مناسب .

۲- طراحی و معماری بوفه مدارس مطابق استانداردهای بهداشتی .

۳- ساختمان و شرایط عمومی بوفه مدارس از جمله : درها ، پنجره ها سالم و مجهز به توری بوده و تامین کننده نور کافی و مناسب باشد و نیز دارای تاسیسات بهداشتی مناسب (آب ، فاضلاب ، سرمایه شی ، گرمایشی و...) باشد .

۴- بهداشت فردی و عمومی کاملاً رعایت گردد از جمله : تهیه کارت بهداشت برای کلیه پرسنل ، تهیه و استفاده از لباس کار مناسب (روپوش و کلاه سفید) ، رعایت کامل بهداشت فردی ، نصب جعبه کمک های اولیه همراه با ملزومات لازمه در محل مناسب ، نظافت روزانه محیط بوفه و....

۵- تامین تجهیزات و لوازم کار مناسب از جمله : عدم استفاده از ظروف منع شده از سوی وزارت بهداشت ، گندزدایی ظروف تهیه غذا پس از چند بار استفاده ، نگهداری ظروف در قفسه های دردار ، تهیه سطل زباله در بردار حاوی کیسه زباله ، تهیه یخچال و فریزر مناسب جهت نگهداری مواد غذایی فاسد شدنی .

ردیف	فهرست مواد غذایی مجاز در بوفه مدارس
۱	خشکبار ، خرما و انواع مغزها شامل : پسته ، بادام ، گردو ، بادام زمینی ، بادام هندی ، فندق ، نخودچی ، توت خشک ، انجیر خشک ، کشمش ، آجیل سویا و خرما (بسته بندی شده) ، انواع میوه خشک
۲	شیر و فرآورده های آن انواع شیر ، انواع ماست ، کشک ، پنیر (پاستوریزه ، استریلیزه بسته بندی شده)
۳	نوشیدنی آب میوه های طبیعی و دوغ بدون گاز (پاستوریزه و استریلیزه ، ماءالشعیر ، آب معدنی)
۴	میوه شامل : سیب ، نارنگی ، پرتقال ، موز شسته شده و ضد عفونی شده و وکیوم شده در بسته بندی یک نفره
۵	بیسکویت ، کیک و کلوچه انواع بیسکویت ، کیک و کلوچه ترجیحاً از انواع غنی شده ، سبوس دار و تهیه شده با روغن دارای اسیدچرب با ترانس زیر ۱۰ درصد
۶	لقمه سالم شامل : نان و پنیر و گردو ، نان و پنیر و خیار ، نان و پنیر و گوجه فرنگی ، نان و کره و عسل ، نان و تخم مرغ پخته (نان ترجیحاً سبوس دار)

آرکواکا آئینه ماهستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

بهداشت محیط روستا

مناطق روستایی بخش عمده‌ای از جمعیت و عرصه های طبیعی و زیستی کشور را به خود اختصاص داده است و جامعه روستایی نقش اساسی در حیات اقتصادی و اجتماعی کشور دارد، در این بین محیط زیست روستا در فرآیند برنامه‌ریزی توسعه پایدار روستایی و بهبود کیفیت محیط زیست توجه خاصی را می‌طلبد، محیط زیست یکی از ابعاد حساس و آسیب‌پذیر روستاها می‌باشد که نسبت به شهرها کمتر تحت تأثیر آلاینده‌ها قرار گرفته است ولی گسترش الگوی مصرف شهری و هجوم برخی آلاینده‌های شهری به حریم روستاها و تغییر الگوی مصرف روستائیان زمینه‌های تخریب محیط زیست و زندگی سالم را در روستاها گسترش داده است.

بهداشت محیط روستایی به مجموعه فعالیت‌های عمرانی اطلاق می‌گردد که در راستای تامین، حفظ و ارتقاء سطح سلامت جامعه روستایی انجام می‌پذیرد. برای دستیابی به یک محیط سالم و شاداب در روستا جلب مشارکت مردمی و همکاری بخش‌های مختلف جامعه می‌تواند بسیار مثمر ثمر باشد. مسلماً مشارکت فعال مردم روستا در امور مرتبط به سلامتی خودشان از جمله عملیات بهداشت محیط روستایی، محیطی پاکیزه و سالم را در روستا نوید می‌دهد و زمانی که روستا سالم باشد روستائیان نیز از سلامت برخوردار خواهند شد و می‌توانند با کار و تلاش خود در تولید و توسعه اقتصادی کشور نقش بسیار با اهمیتی را ایفا نمایند.

آموزشگاه بهداشت اصناف

کمبود اطلاعات بهداشتی افرادی که به هرنحوی بامواد غذایی سروکار داشته و پادامان عمومی اشتغال دارند از جمله مشکلات بهداشت محیط و نظارت بر اماکن عمومی می‌باشد. باتصویب دور های آموزشی بهداشت توسط مجلس شورای اسلامی برای صنوف تحول اساسی در سلامت جامعه ایجاد گردیده است. این دوره ها باهدف افزایش سطح آگاهی بهداشتی شاغلین در مراکز تهیه، توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی در جامعه و نهایتاً ارتقاء سطح سلامت و تندرستی عموم جامعه تشکیل گردید. در شهرستان بجنورد نیز همانند سایر شهرستانها آموزشگاه بهداشت اصناف بانام **آموزشگاه بهسازان در تاریخ ۱۳۸۳/۷/۱۳** افتتاح گردید. آموزشگاه بایهه گیری از اساتید مرتبط بابهداشت از آغاز فعالیت تاتاریخ **۱۳۹۴/۵/۳۱** موفق به آموزش **۵۵۳۶** نفر از مجموع متصدیان و شاغلین مراکز تهیه، توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی گردیده و گواهینامه ویژه به دانش آموختگان اعطا گردیده است.

ترویج آئینه ماهستر، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم.

بهداشت محیط

آنتن های BTS

فعالیت های آموزشی

دلایل نصب :

تامین پوشش رادیویی در جاده ها یا مناطقی که سیگنال ضعیف است یکی از دلایل نصب آنتن های BTS است . از بین بردن ترافیک شبکه از دیگر اهداف نصب آنها می باشد .

نحوه نصب آنتن های BTS:

برای نصب آنها فواصل معینی در نظر گرفته می شود . این فواصل بر اساس قواعد خاصی تعیین می شوند که از جمله آنها می توان به ظرفیت آنتن منصوبه ، تعداد مشترکین موجود در هر منطقه و کاهش تشعشعات آنتن اشاره نمود . نزدیک بودن آنتن ها باعث کاهش تشعشعات می گردد به طوریکه طی یک مسیر چند آنتن برای پوشش دهی نصب می شود . تعداد آنتن ها معمولاً در مناطقی که استفاده از تلفن همراه بیشتر است زیاد می شود .

مقررات ایمنی و بهداشتی نصب آنتن های BTS:

- میزان چگالی انرژی امواج منتشره از آنتن ها پس از راه اندازی از حدود ملی بیشتر نباشد .
- اخذ تاییدیه فنی استحکام سازه ای از نظام مهندسی توسط شرکت بهره بردار .
- تاییدیه فنی ایمن و بی خطر بودن آنتن از سازمان های مرتبط .
- تاییدیه آموزش اصول ایمنی و حفاظتی به پرسنلی که مسئول نگهداری و بهره برداری می باشند .
- تعیین حریم و ایجاد مانع فیزیکی بمنظور عدم دسترسی افراد غیرمسئول .

۱- اجرای برنامه آموزشی مشترک باشبکه استانی سیما در قالب قاب آزاد در خصوص بهداشت محیط در رستورانها ، قنادیها و ...

۲- برگزاری ۶ دوره آموزشی جهت کارشناسان بهداشت محیط به میزان ۷۰ ساعت در سال ۱۳۹۳ .

۳- برگزاری کلاسهای آموزشی جهت کاردندان مراکز بهداشتی درمانی .

۴- برگزاری کلاسهای آموزشی برای بهورزان روستایی به صورت کلاسی و چهره به چهره در بازدید های انجام شده از روستاها .

۵- آموزش چهره به چهره متصدیان و پرسنل شاغل در مراکز تهیه ، توزیع و فروش مواد غذایی .

۶- تهیه و توزیع پوستر، تراکت و پمفلت های آموزشی در سطح مراکز بهداشتی و نیز سطح شهر و روستاها .

کروکاکا آئنده ماهمستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

فهرست کالاهای آسیب رسان به سلامت بند (الف) ماده ۳۷ قانون پنجم توسعه سال ۱۳۹۳

ردیف	عنوان کالا	گروه فرآورده
۱	انواع سوسیس، کالباس، ژامبون، انواع همبرگر و کباب شامل کباب های کوبیده و لقمه (صنعتی و صنفی) با چربی بیش از ۲۰٪	فرآورده های گوشتی و غذاهای آماده مصرف
۲	انواع ساندویچ و پیتزا و کنسروهایی که دارای سوسیس، کالباس و ژامبون می باشند	
۳	غذاهای آماده مصرف شامل سالاد الویه (صنعتی و صنفی)، انواع سمبوسه و فلافل آماده شده با روش غوطه وری در روغن	
۴	کنسرو کله و پاچه	
۵	انواع ماست با چربی بالاتر از ۵ درصد	فرآورده های لبنی
۶	انواع پنیرهای خامه ای پرچرب با چربی ۲۸ درصد و بالاتر و انواع پنیرهای پرچرب (با چربی بیش از ۴۵ درصد در ماده خشک)	
۷	انواع کره، خامه های معمولی و نیز طعم دار	
۸	سرشیر و فرآورده های مشابه	
۹	دوغ های معمولی با میزان نمک بالاتر از ۲ درصد	انواع فرآورده های شیرین و نوشیدنی ها
۱۰	انواع نوشابه های گازدار معمولی و انرژی زا به استثناء نوشیدنی مالت	
۱۱	فرآورده های یخی خوراکی (در انواع و اوزان مختلف بسته بندی)	
۱۲	انواع نکتار و نوشیدنی میوه ای (گازدار و یا بدون گاز) با محتوای آب میوه کمتر از ۵۰ درصد	
۱۳	انواع شربت و نوشیدنی های غیرمیوه ای	
۱۴	انواع پودر نوشیدنی فوری	انواع فرآورده های شور با نمک بیش از ۵ درصد
۱۵	انواع خیارشور و شورهای سبزیجات (مخلوط و یا جزء) با نمک بیش از ۵ درصد	
۱۶	انواع آجیل های شور با نمک بیش از ۵ درصد	مواد شیمیایی با کاربرد در مواد غذایی
۱۷	انواع نگهدارنده های شیمیایی	
۱۸	انواع اسانس های مصنوعی و از جمله اسانس دود	
۱۹	انواع طعم دهنده های مصنوعی	
۲۰	انواع رنگ های مصنوعی در مواد غذایی	

ترویج آشنایی با استانداردهای بهداشتی، محیط زیست و سلامت را از آنها حفظ کنیم.

بهداشت محیط

ردیف	عنوان کالا	گروه فرآورده
۲۱	بنزین و گازوئیل با استاندارد پایین تر از یورو ۴	سایر
۲۲	سیگار و سایر فرآورده های دخانی	
۲۳	انواع کرم های آنتی سلولیت و لاغر کننده های موضعی	
۲۴	انواع رنگ های حاوی سرب	
۲۵	انواع لوازم آرایشی و بهداشتی و اسباب بازی های حاوی سرب	
۲۶	انواع روغن های جامد و مایع نباتی و مارگارین با میزان اسید چرب اشباع شده بالاتر از ۳۰ درصد یا میزان اسیدهای چرب ترانس بالاتر از ۲ درصد	
۲۷	انواع روغن های حیوانی و پیه گوسفند و غذاهای تهیه شده از آن ها	
۲۸	انواع سس های پرچرب (مایونز و سس سالاد و سس های سفید) با چربی بیش از ۳۰ درصد	
۲۹	انواع فرآورده های سرخ شده در روغن بر پایه سیب زمینی و غلات (چیپس سیب زمینی و غلات)	
۳۰	انواع فرآورده های حجیم شده بر پایه ذرت (اصطلاحاً انواع پفک)	
۳۱	انواع دسرهای پرچرب و انواع شیرینی، شکلات، زولبیا و بامیه	

فهرست اقدامات آسیب رسان به سلامت

۱	عرضه قلیان در چای خانه ها و سفره خانه ها
۲	تولید و پخش فیلم و سریال و محصولات فرهنگی مروج خشونت و مصرف دخانیات
۳	ارائه خدمات رژیم های سریع لاغری و چاقی
۴	ارائه خدمات آرایشی مانند برنزه کردن با سولاریوم
۵	مداخلات افزایش قد
۶	عرضه و فروش لباس و کفش دست دوم
۷	استفاده از ظروف یکبار مصرف پلی اتیلن غیر اکسپندد برای مواد غذایی و نوشیدنی های گرم
۸	بسته بندی با وزن بیش از ۲۰ کیلوگرم
۹	آلودگی صوتی با صدای بالاتر از ۸۰ دسیبل

آبروگاه آینه ماهستر ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

طرح تشدید

طرح تشدید کنترل مراکز تهیه ، توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی در واحد مهندسی بهداشت محیط و حرفه ای مرکز بهداشت بجنورد همه روزه از ساعت ۱۴:۰۰ الی ۲۰:۰۰ توسط دو اکیپ متشکل از کارشناسان بهداشت محیط و حرفه ای باهدف رسیدگی به شکایات رسیده و نیز پایش و بررسی وضعیت بهداشتی در مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و نیز اماکن عمومی و همچنین کنترل وضعیت کلر زنی شبکه آب شرب در سطح شهر به اجرا گذاشته می شود . در این طرح کارشناس ستادی مستقر در مرکز بهداشت شهرستان نیز وظیفه کنترل و نظارت بر حسن انجام کار را بر عهده دارد .

اهم نتایج طرح تشدید در سال ۱۳۹۳ به شرح ذیل

می باشد :

طرح بسیج سلامت نوروزی

همه ساله از اول اسفند ماه لغایت پانزدهم فروردین ماه در سراسر کشور باهدف کنترل ویژه مراکز تهیه ، توزیع و فروش مواد غذایی و اماکن عمومی توسط واحد مهندسی بهداشت محیط و حرفه ای به اجرا گذارده می شود .

در این طرح با بهره گیری از تمامی پرسنل بهداشت محیط از ساعت ۰۸:۰۰ لغایت ساعت ۲۰:۰۰ امر بازرسی و بررسی مسائل بهداشتی و محیطی کلیه مراکز و اماکن عمومی باهدف تامین امنیت غذایی و بهداشتی برای شهروندان و مسافران عزیز با قدرت هر چه تمامتر به اجرا گذاشته می شود . مشارکت ادارات و ارگانهای مرتبط از جمله دادستانی محترم ، سازمان تعزیرات حکومتی ، سازمان صنعت ، معدن و تجارت و... بی شک یاری کنندگان کارشناسان بهداشت محیط در امر نظارت عالی می باشد و خواهد بود .

در همین راستا طرح بسیج سلامت نوروزی در تاریخ مقرر با حضور کلیه پرسنل واحد در سطح شهرستان بجنورد به اجرا درآمد و نتایج قابل قبول در راستای خدمت رسانی هر چه بیشتر حاصل گردید . نتایج حاصله از طرح فوق به شرح جدول ضمیمه می باشد :

- بازدید از مراکز تهیه ، توزیع و عرضه مواد غذایی ۴۷۷۴ مورد
- بازدید از اماکن عمومی ۶۳۴ مورد
- بازدید از اماکن بین راهی ۱۵۰ مورد
- نمونه برداری از مواد غذایی ۴۹ مورد
- مقدار مواد غذایی فاسد کشف و معدوم شده ۶۶۵۰ کیلوگرم
- نمونه برداری جهت آزمایشات میکروبی آب آشامیدنی ۲۶۳ مورد
- کلر سنجی انجام شده از استخرهای شنا ۸۵ مورد
- کلر سنجی انجام شده از آب آشامیدنی ۱۷۴۷ مورد
- نمونه برداریهای میکروبی از استخرهای شنا ۷۳ مورد

گروه کارکنان گروه ماهیگیری ، محیط زیست و رانندگی سلامت آنها حفظ کنیم .

ویژه نامه روز جهانی

بهداشت محیط

جدول نتایج و آمار دستاوردهای طرح «بسیج سلامت نروزی»
اول اسفند ماه ۱۳۹۳ لغایت پانزدهم فروردین ۱۳۹۴

الف: نظارت بر مراکز و اماکن

نوع امکان و مرکز	تعداد تحت پوشش	تعداد موارد بازدید شده	تعداد موارد معرفی شده به دادگاه	تعداد موارد تعطیل شده	تعداد کارت بهداشت صادر شده
مراکز تهیه، عرضه و فروش مواد غذایی	۱۰۷۵	۲۴۶۱	۲۰	۲	۵۸۱
اماکن عمومی	۱۰۸۴	۱۹۹	-	-	۴۷
اماکن بین راهی	۲۰	۱۰۶	-	-	۶
جمع کل	۲۱۷۹	۲۷۶۶	۲۰	۲	۶۳۴

ب: نمونه برداری

فعالیت	تعداد کل موارد	موارد مطلوب	موارد نامطلوب	موارد فاقد نتیجه
نمونه برداری از مواد غذایی سنتی	۴۲	-	۱۳	۴۲
نمونه برداری از مواد غذایی صنعتی	۲	-	-	۲
نمونه برداری میکروبی آب	۱۰۰	۸۱	۴	-
کلرسنجی	۳۹۳۷	۲۸۲۲	۱۱۱۵	-

ج: متفرقه

مقدار مواد غذایی فاسد، کشف و معدوم شده به کیلوگرم	۴۷۱۲/۵
تعداد موارد برخورد با دستفروشان دوره گرد	۱
میانگین تعداد اکیپهای بازرسی در هر روز در طول طرح در کل منطقه تحت پوشش	۳
میانگین تعداد پرسنل فعال در هر اکیپ بازرسی در هر روز در طول طرح در کل منطقه تحت پوشش	۲
حجم کاری انجام شده بر حسب نفر ساعت در طول طرح	۲۸۸

وزارت بهداشت
شکایات بهداشتی
سامانه رسیدگی به

مشاهده مشکل بهداشتی ← تماس با

۱۴۹۰

سامانه مدیریت نظارت و ارتباطات مردمی ستاد فوریت‌های مرکز سلامت محیط و کار

دریافت شکایات تلفنی به صورت شبانه روزی در خصوص نظارت همه جانبه برنظام سلامت ازجمله:

- ✓ مشکلات بهداشتی در مراکز تهیه، توزیع و فروش مواد غذایی
- ✓ مشکلات بهداشتی در اماکن عمومی
- ✓ مشکلات بهداشتی آب، دفع فاضلاب و زباله و...

کروکواک آئنده ماهستر، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنید.

بهداشت محیط

Children are our future lets protect their
environment and health

کودکان آینده ما هستند ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .

هیات تحریریه و طراحی :

مهندس مرتضی حاتمی - مهندس رضا قلی زاده

کودکان آینده ما هستند ، محیط زیست را برای سلامتی آنها حفظ کنیم .